

GEOGRAPHICAL NAMES OF LATVIA ON THE WEB AND OTHER PUBLICATIONS

**(News since the 12th Meeting of
the Baltic Division of UNGEGN)**

**Official Latvian geographical
names resources on the
Web**

1. Public version of the Latvian Geographical Names Data Base:

<http://db.lgia.gov.lv:8881/index.php>

Available since autumn 2008, updated in September 2009;

covers the Western part of Latvia (to the West from Riga) at scale 1:50 000 and the rest of the country at scale 1: 250 000;

comprises names of 17 000 objects;

maintained by the Latvian Geospatial Information Agency; only in Latvian yet

2. National Address Register:

<https://www.kadastrs.lv/varis#>

comprises names of man-made features for use in official addresses;

maintained by the State Land Service of the Republic of Latvia;

in Latvian and English

**International resources,
containing data of
Latvian geographical
names authorities**

EuroGeoNames:

<http://www.eurogeonames.com/refappl>

European Geographical Names infrastructure,
available on the Web since 2008,
maintained by EuroGeographics,
along with names of other countries and
exonyms contains names of 4500 objects in
Latvia;
multilingual

2. UNGEGN Geographical Names Data Base :

maintained by UNGEGN - under the construction (see at UNGEGN Website: <http://unstats.un.org/unsd/geoinfo/default.htm>)

Due the small scale it will contain only few geographical names from Latvia

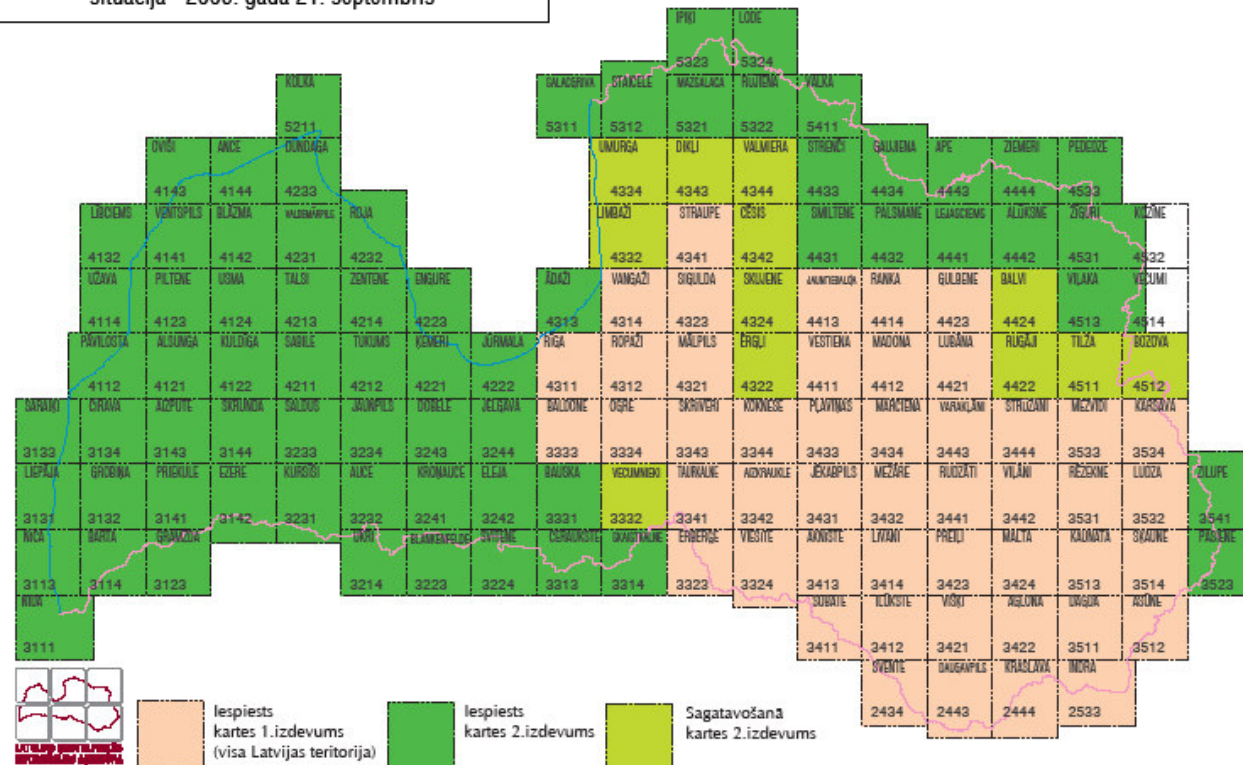
**NEWS REGARDING THE
LATVIAN STATE MAP
SERIES**

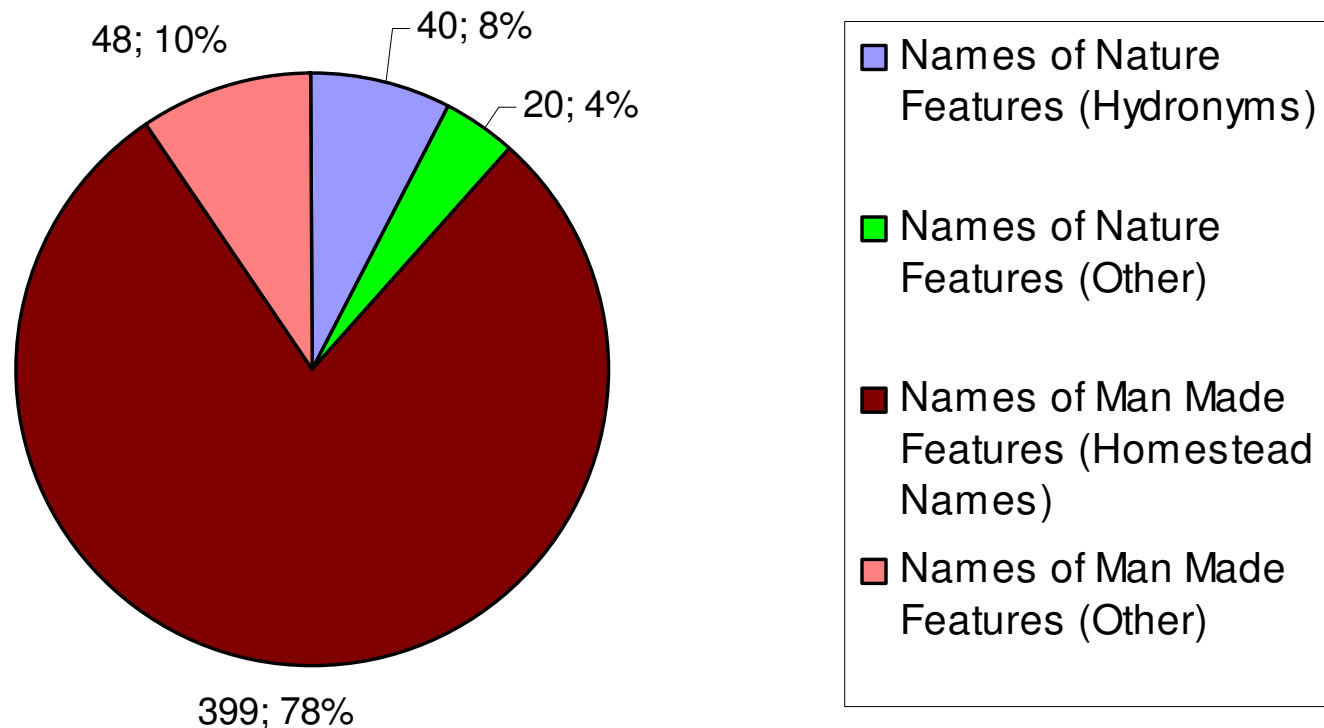
Topographic Map of the Republic of Latvia (civilian), scale 1:50 000:

69 sheets of
129 are
issued

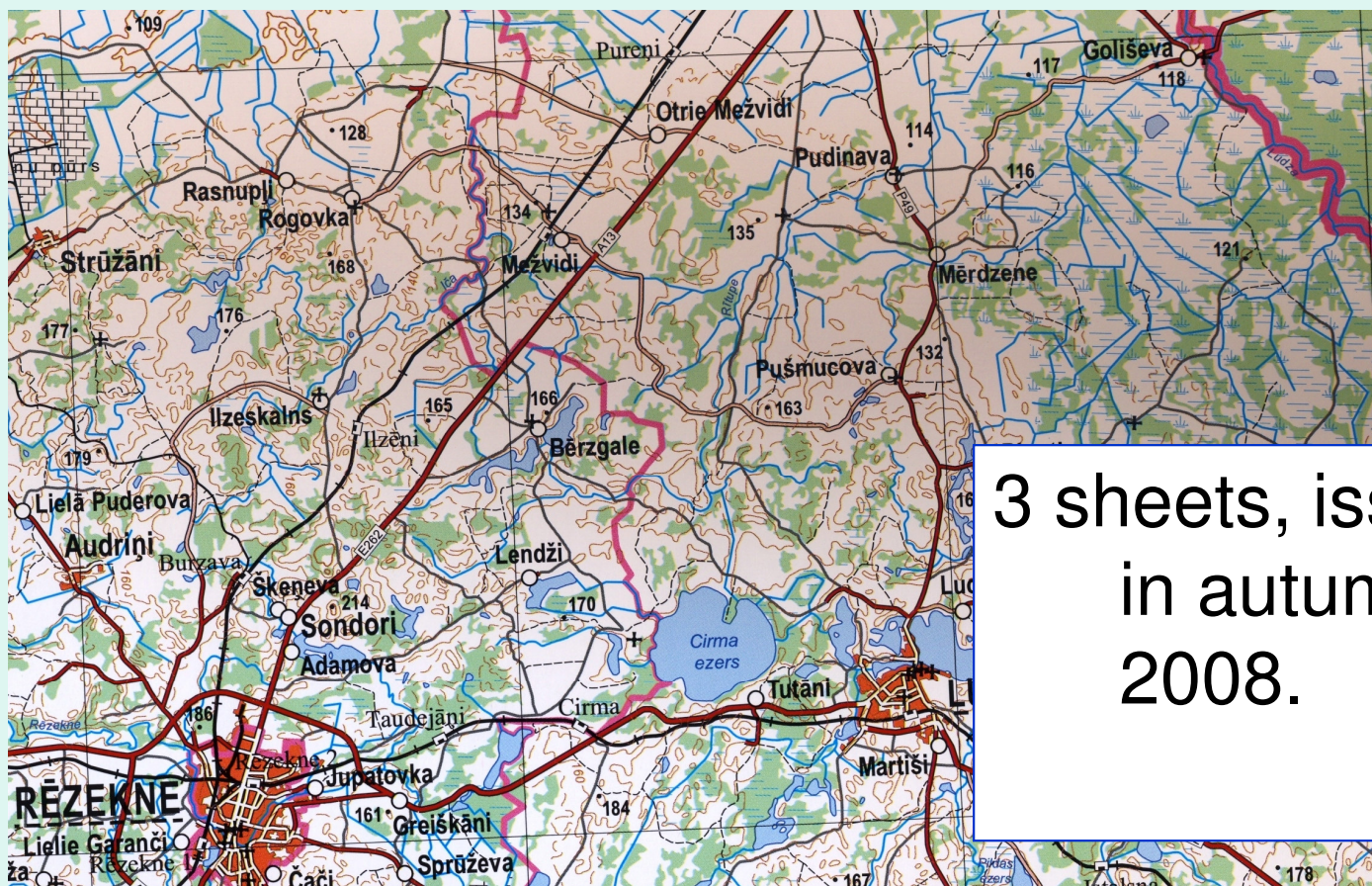
Latvijas topogrāfiskā karte mērogā 1 : 50 000
civilā kartes versija
situācija - 2009. gada 21. septembris

Topographic Map of the Republic of Latvia (civilian), scale 1:50 000:

Overview Map of the Republic of Latvia, scale 1:250 000

3 sheets, issued
in autumn
2008.

Producing of Topographic Maps at scale
1:25 000 and 1: 10 000 is temporary
cancelled due the economical crisis.

III. OTHER PUBLICATIONS

“Great Atlas of the World” in Latvian

Contains Latvian forms of more than 100 000 foreign geographical names;
prepared (in collaboration with linguists) and issued by the private mapping company *SIA “Apgāds “Jāņa sēta”* in autumn 2008

Local geographical names dictionary “Liepas pagasts.Vietas un vārdi”

Illustrated, with cartographic supplement;
compiled by Laboratory of Toponymy, LGIA,
in collaboration of with the local
government;
names of 415 objects, including 210 homestead
names (75 km²);
issued by LGIA in spring 2009;
~ 300 pages

*Katru gadu
vismaz pāris reizes
man vajag aizbraukt uz Liepu.
Tur esmu uzaudzis un pamatskolā gājis.
Tur esmu pieradis skatīties tālumos,
kas paveras no Liepas.
Kad es tur stāvu, man šķiet,
ka ieelpoju šos plašumus,
un tie pleš manu dvēseli.
Kārtu kārtām gulst tālie, zilie meži.
Gluži kā vēja alpas uzplūst atmiņas...*

(Vladimirs Katjaks)

LIEPAS PAGASTS
VIETAS UN VĀRDI

LIEPAS PAGASTS

LIEPAS PAGASTS • VIETAS UN VĀRDI

VIETAS UN VĀRDI

DABAS OBJEKTI

Dabas objektu apraksti veidoti, ievācot ziņas no vietējiem iedzīvotājiem, kā arī izmantojot kartogrāfiskos materiālus (svētki topogrāfisko karti M 1:25 000) un literatūras avotus. Katru āķirklis sākas ar pamatnosaukumu — to dabas objekta nosaukumu, kurš uzskatāms par pareizāko un tādēļ ieteicams lietošanai dokumentos un kartēs (parasti tas ir pagasta ļaušu visbiežāk lietotais nosaukums). Pamatnosaukums rakstīts trekninātiem burtiem un pasvītroti, tam seko citi nosaukumi vai to varianti. Izvēloties pamatnosaukumu, vietējo iedzīvotāju lietotie vietvārdi salīdzināti ar J. Endzelīna un Latviešu valodas institūta pētnieku savāktu vietvārdu materiālu un nosaukumiem dažādās kartēs un literatūrā. Dabas objektu atrašanās vietas aprakstus veidojusi Sarmīte Pliuna.

Ūdensteces

Liepas pagasta ūdensteces ietilpst Gaujas un Raunas sateces baseinā. Pagasta teritoriju sapsimo visai blīvs ūdensteču (upju, strautu un meliorācijas grāvju) tīkls. Lielākās no tām — Gauja un Rauna — veido pagasta R un D robežu. Zem ūdeņiem atrodas 79,2 ha, jeb 0,9% no teritorijas kopplatības.

Bezdiabeņa avots — iztek no Lielās Lauņu alas. Avota dziļums alā vismaz 4 m, debīts 2,5 l/s.

No O. Āboltiņa un G. Eniņa grāmatas „Gaujas senleja” (1979):

„Sešdesmit metru uz ziemeļiem no Lauņu nišas pašā kraujas pakājē izplūst neredzēts avots. Gribetos šo lielo avotu nosaukti par Bezdiabeņa avotu. Tas izplūst no tumšas alas, kurā ieiet nav iespējams, jo alai nav grīdas. Tās vietā virmo bezdiabeņa ūdeņi. Pat četrus metrus garš mērķoks ir par īsu, lai sasniegtu pazemes akas dibenu. No alas griestiem krīt retas lāses un rezonēti šķan tumšajā telpā. Ieiet Bezdiabeņa avota alā ir bīstami.”¹

Anspaks 1960 Bezdiabeņa avots; Āboltiņš, Eniņš 1979 Bezdiabeņa avots; Plaudis 1998 Bezdiabeņa avots; Pag. pad. 2007 Bezdiabeņa avots.

Dukuļupīte — 2,8 km gara Raunas l. pieteka pagasta D malā. Sākas Salmiņu meža ZA malā, tek paralēli Liepas ceļam, gar Dukuļiem (c.), lejtecē — gar *Spelģiem* (vs.). Ietek Raunā ap 150 m uz R no Vagaļupītes ietekas. Ieleja augštecē un vidustecē lēzena, bet lejtecē, tekot pa Raunas senlejas nogāzi, līdz 15 m dziļa.

Pag. pad. 2007 Dukuļupīte.

Gauja, senākos rakstos *Livländische Aa*, *Treyder Aa*, arī *Coīwa*, *Goīwa* — Latvijas garākā upe (452 km), ietek Rīgas jūras līcī. Par upes sākumu pieņem Ārnīsupi, kas sākas Elkas kalna nogāzē pie *Čībēniem* (Cēsu raj. Skujenes pagastā).

Vidustecē apmēram 17 km garā posmā no Liekupes ietekas līdz Raunas ietekai Gauja līkumo gar Liepas pagasta R robežu (mērot taisnā līnijā —

¹ Āboltiņš O., Eniņš G. Gaujas senleja. — Rīga: Liezma, 1979. — 55. lpp.

Gauja 2005. gada ortofotokartē.

8,7 km). Šai posmā no kr. krasta Gaujā ietek vēl Orīviņupīte un Julla. Senlejas dziļums te ir no 25 līdz 40 m, ielejas platums — 1–1,5 km, ar stāvām, gravu izvagotām nogāzēm. Ielejā atrodas Ozolu, Guķu, Ūdru attekas un vecupes, kā arī pārpurvotas ieplakas. Senlejas nogāzes apaugušas ar mežu (egles, priedes). Pamatkrastā atsedzas devona smilšakmeņi, veidojot Balto klinti, Grīviņu iezī, Līču-Lauņu klintis un Baižu iezī. Pie Līču-Lauņu klintīm Gauja ir krietni atkāpusies no stāvkrasta (līdz pat 80 m). Palienēs dominē biezas kārklu un vītulu audzes. Ielejā veidojas specifiski mikroklīmatiskie apstākļi.

Starp *Rāmniekiem* un *Rāmlejšām* pār Gauju 19. gs. beigās varēja pārbraukt ar prāmi, bet pie *Atvariem* bija laivu pārceltuve (saukta arī par Baižu pārceltuvi).

Pārceltuve pār Gauju pie Rāmlejšām. Foto no Liepas bibliotēkas arhīva.

Tēlnieks Augusts Julla izsūtījuma laikā Sibīrijā Gaujai vēltijs šādas rindas²:

*Gaujas krastu krāšņumi
Še ar prieku skatāmi.
Lauņi, Līči, Grīviņi,
Ozoli un Sietiņi...*

*Tur, kur senāk plūdonis,
Tagad valda ziedonis.
Katra gadu Gauja sev
Jaunu ceļu sērē nem.
Un pēc laika ilgāka
Tautāma jau pārmaiņa:
Rodas diži, attekas,
Pļavas, ūdens iztekas.*

² Julla A. Liepas kalna folklorā. [Manuskripts, uzrakstīts Sibīrijā 1955. gadā.]

Gauja pie Baltās klints. Aivars Viļņa foto, 2008.

Par kādu vietu Gaujā A. Julla raksta:

*Akmeņpāles ūdeņi
Zvejniekiem nav derīgi:
Dažreiz tīkls gluži tukšs,
Citreiz tīklā akmens bukš.
Makšķernieks ar šķīti
Izvelk nieka pleksīti.*

*Bet, kad plūdonis Gauju ceļ,
Pāri Akmeņpālei veļ,
Laivinieks vai plostinieks
Nav pats lietas valdnieks.
Gauja virpodama plūst,
Irklis plostiniekam lūst.*

Mellin 1791 Aa Gauje Fl.; Rikera 1839 Aa Fl.; E 123 Gauja; T75 1927 Gauja; LME II 366 Gauja; Pag.25 Gauja; LD V 96, 103 Gauja; S50 Gauja; Eksped. 1996 Gauja; Pag. pad. 2007 Gauja.

Grīviņupīte, *Grīviņupe*, *Grīviņa*, *Grīviņu strauts*, *Grīviņu upīte*, *Dzeņa grāvis*, *Lizītes upīte*, *Lizīte* — Gaujas kr. pieteka pagasta vidusdaļā. Veidojas, satekot Lizītei un Ustupu grāvim. Oarums 3,2 km, kopā ar satekupi Lizīti ap 8 km (dažkārt visu upi sauc par Lizīti). Iepretī Jaunzemu kalnam no labā krasta Grīviņupītei pietiek Jaunkainaižu grāvis.

Krasti stāvi, apauguši. Gaujas l. krastā nedaudz augšpus Grīviņupītes ietekas atrodas Sietiņezis, bet Grīviņupītes kr. krastā ap 300 m pirms ietekas Gaujā — Grīviņu iezis. Kreisajā krastā 0,6 km no Gaujas ir Grīviņu dzirnavas un dzirnavu diķis.

Grīviņu iezis atsedzies, upītei pāršķēlot Gaujas senkrastu ar 20 m dziļu ieleju. Arī augstāk, gar Jaunzemu kalnu, Grīviņupīte tek līdz 20 m dziļajā, ap 250 m platajā Jaunzemu grāvā. Ieleju

„Divpadsmit verstes no Cēsīm ir Liepu-krogs. Kādu pusversti atstatu no kroga uziesi vecu alu. (...) Šo alu ļaudis jau no senlaikiem par „vella cepli” iesaukuši. Vēla ceplis ilgu laiku vairs nepastāvēs, bet drīz sakrītīs. Virszeme vairs nau tik stipra, zeme nobirst. Bērnu bērni par šo Vēla cepli var būt neko nezinās...”

Sīnī alā (...) daudz cilvēku savus vārdus iezīmējuši un to gada skaitli, kurā rakstītāji alā bijuši. Vispirms iezīmēšana notikuse ap 1500. gadu. (...) 300 līdz 400 gadus vecu iezīmējumu Liepu krodzīnieks jau priekš 50 gadiem redzējis, un veci ļaudis jau toreiz sacījuši, ka iezīmējums mūžam vecs esot. Vasaras laikā daudz viesu nākot alu aplūkot. Ir krievu kungi un igauņi nākot, no kā atskārstam, ka alas slava arī viņpus Vidzemes sniedz.

Ja tevīm, lasītājs mīlais, gadās pa Cēsu ceļu Liepu krogam garām braukt un ja Vēla cepli vēl neesi redzējis, tad apskat' alu, kamēr vēl apskatāma, jo, kā jau sacīts, ala visai ilgi vairs nepastāvēs. Labāku ūdeni nekur neesmu atradis kā tanī avotiņā, kas alas dibenā tek.”⁶

Prospect der im Lindenhofschen Oebtel, bey Auersteinhof, 98 Werst von Riga befind. Höhle mit 3 Eingängen, von den Bauern Welnu Zeppils genant. 1793.
Die Höhle ist etwa 1000 Fuß hoch und hat 3 Eingänge, die von den Bauern mit 3 verschiedenen Namen benannt sind, nämlich: 1. der große, 2. der kleine, 3. der mittlere. Die Höhle ist sehr schön und hat viele interessante Stellen. Die Höhle ist sehr schön und hat viele interessante Stellen.

Lielā Ellīte J. K. Broces zīmējumā 1793. gadā. Zem zīmējuma paraksts: „Liepas apkārtnē, 98 verstis no Rīgas, atrodas grotā ar 3 ieejām; zemnieki to iesaukuši par Vēlnu cepli.” („Prospect der im Lindenhofschen Oebtel, 98 Werst von Riga befindlichen Grotte mit 3 Eingängen, von den Bauern Welnu Zeppils genant.”)⁷

Lielā Ellīte ir bijusi populāra jau kopš seniem laikiem, uzskatīta par svētvieta, taču agrākā cieņa pret to jau vismaz simts gadus izvērtusies par vandālismu. Gaujas Nacionālā parka darbinieki cenšas to novērst, apvelkot ap objektu zogu. Zelmārs Lancmanis 1924. gadā raksta: „Lodes stacijas tuvumā smilšakmens alā „Ellītē”, kura pat tagadējā, stipri izpostītā stāvoklī būs greznākā no mūsu alām, no sienām rok un vezumiem ved smilti. Tā sadīlusi daudzi krāšņi smilšakmens pilāri, kas pēc vietējo atmiņām „Ellītei” piesīruši ērģeļu izskatu...”

⁶ Mājas Viesis, 13.01.1864. Raksta autors nav minēts.

⁷ Broce, http://www3.acadlib.lv/lelbildes/setums_NR5/BM05160Am.htm, skatīts 2008.

Ceļņi no Lielās Ellītes.
Aijas Strupķes foto, 2008.

Lielajā Ellītē 2007. gada rudenī. Vitas Strautnieces foto.

No O. Āboltiņa un G. Eniņa grāmatas „Gaujas senleja” (1979):

„Kā un kāpēc šāda alu un arku sistēma šeit izveidojusies? Izskaidrojums meklējams vietējo ģeoloģiskās uzbūves apstākļu īpatnībās un pazemes ūdeņu darbībā. Liepas pacēluma augšdaļā zem plānas kvartāra nogulumu segas atrodas plaisainie Pļaviņu svītas dolomīti. Tie pārklāj smalkgraudainos Amatas svītas smilšakmeņus, zem kuriem seko (...) māli. Šādos apstākļos visi pazemes ūdeņi koncentrējas smilšakmeņos virs (...) slīpā ūdens necaurīdīgā mālu slāņā. Pārvietojoties porās un plaisās pa slīpumu nogāžu virzienā, ūdeņi pamazām izskalo sīkākās smilšakmens ieža daļiņas un pakāpeniski paplašina pazemes noteces kanālus. Šo procesu sauc par sufoziju. Pazemes ūdeņiem apvienojoties lielākās plūsmās, to gultmes tiek izskalotas jau spēcīgāk, un alas pazemē kļūst arvien plašākas. (...)

Nostāsts vēstī, no alas pazemes eja vedusi uz vācu barona pili Cēsīs. Reiz kāds drosminieks gribējis pārbaudīt, vai tiešām no alas var nokļūt pilī. Pūsis gan alā iegājis, bet kopš tās dienas pazudis. Vēlāk ļaudis uzzinājuši, ka tas esot pils pagalmā tik ilgi pērts, līdz nomiris. Kopš tiem laikiem ala iesaukta par Lielo Ellīti.”⁸

Ļaudis senatnē ticējuši avota dziedinošajam spēkam. Nostāsts vēsta arī, ka tautu aizmirsta jaunava, nomazgājusies avotā, ātri varot tikt pie vīra.

Lielās Ellītes ala 2008. gadā. Aijas Strupķes foto.

Lielās Ellītes avots 2007. gadā. Jutas Audzeres foto.

⁸ Āboltiņš O., Eniņš O. Gaujas senleja. — Rīga: Liesma, 1979. — 59.—60. lpp.

Kūdras ieguve jau pirms II pasaules kara un arī kopš 20. gs. 50. gadu beigām, bet 80. gados (līdz 1989. g.) šeit tika rūpnieciski iegūta pakāišu kūdra.

Pašlaik kūdras ieguve nenotiek. Bijušie kūdras ieguves lauki jau daļēji aizauguši. Iespējamie kūdras krājumi varētu būt vēl ~50 000 m³, kas nodrošinātu kūdras ieguvi apmēram 20 gadus. Lai atjaunotu kūdras ieguvi, nepieciešams nosusināšanas sistēmu remonts. Mārsnēnu pagasta daļā tagad ierīkotas dzērveņu plantācijas.

Nomals 1943 Reķū purvs; LME II 366, 502 Reķū, Reķū purvs; KF 1980 Reķū purvs; S50 Reķū purvs; Lpag 2001 Reķū purvs; Pag. pad. 2007 Reķū purva.

Savrupvietas

Raupēnieši — sens apvidus nosaukums pagasta D malā no Raunas (u.) līdz Obuļiem (c.). Ietilpst Raupēniešu mežs un Raunas leja, kā arī viensētas: *Viesturi, Stīpnieki, Balzēni, Sigāti, Tomēni, Irbītes*.

Eksped. 1996 Raupēnieši; S50 Raupēnieši; Pag. pad. 2007 Raupēnieši.

Rāmlejas — plašs Gaujas līkums tās kr. krastā uz Z no Orīviņupītes ietekas Gaujā. Tā ir teritorija starp Gauju un tās senlejas krastu, kurš šai vietā ir ap 26 m augsts, stāvs, ar mežu apaudzis. Augšā uz A plešas Grīviņu mežs. Līcī atrodas *Rāmleju* un *Rāmnieku* mājas. Te gar upi sastopamas gan plašas smilts strēles, gan piekrastes krūmāji un aizaugušas vecupes. Ap mājām — lauksaimniecībā izmantojamas zemes.

Eksped. 1996 Rāmlejas; S50 Rāmlejas; Pag. pad. 2007 Rāmlejas.

Silkalnieši — pagasta DR stūris, kura nosacītā robeža varētu būt līdz Dukuljiem (c.), Liepas kalnam un Raunai (u.). Tas ir plašs Raunas (u.) līkums 3,3 km diametrā. Nosaukums cēlies no augsta paugura Raunas pamatkrastā — Silkalna. Teritorijā atrodas Silkniešu mežs un viensētas: *Vecbrauņi, Jaunbrauņi, Vagaļi, Kalna Vagaļi, Ķeviņi, Kalna Lakas, Baži, Jaunbaži, Eicēni, Jauncēni, Roņi, Raunas, Mežrozītes*.

Eksped. 1996 Silkalnieši; S50 Silkalnieši; Pag. pad. 2007 Silkalnieši.

Salasbērziņu purvs, Salas Bērziņu purvs, Elles grāvis — ap 12 ha liels zemais purvs ar pļāvām, ganībām un mežu (2 ha) pagasta Z malā, pie robežas ar Kauguru pagastu. Purva R malā ir *Salasbērziņi* (vs.). Tek strauts uz Jaunkainižu grāvi.

Atrodas šaurā, garā reljefa vagā, kas varētu būt bijusi sena upes gultne un stiepjas 3 km Z–D virzienā paralēli Cēsu–Valmieras šosejai. Vagas dziļums līdz 15 m, un tajā iegūlušī vēl divi nelieli purviņi — Dunduru purvs un Ērglene.

KF 1980 Salas Bērziņu purvs; Eksped. 1996 Salasbērziņu purvs; S50 Salasbērziņu purvs; Pag. pad. 2007 Salasbērziņu purva.

IESKATS LIEPAS PAGASTA VĒSTURĒ

Par Liepas pagasta senvēsturi ir pierakstītas vairākas teikas:

„*Liepēniešu Vedriku māju saimnieks, kam mēs uz pussienu pļāvām pļavu, reiz ņēmās apgalvot, ka te kaut kur uz tagadējo Cēsu un Valmieras apriņķu robežām bijusi senču pils. Teika vēl vectēvu laikos stāstīja, ka pils vienā naktī nogrimusi zemē un tādēļ vairs pat tā vieta neesot atrodama. Uz Gaujas krasta tā esot bijusi. Vieni gan teikušies zinām, ka pils bijusi šajā krastā, citi, ka tajā. Vēlu rudenī klusās naktīs reizēm varot dzirdēt tā kā no pazemes nākam tauru skaņas, tā kā dziedāšanu. Tad veci ļaudis vienādi teikuši, ka Leces pili pilsļaužu dvēseles dzīvojo. Tas esot pirms kariem vai citām tādām likstām.*” (Alfrēds Ozoliņš *Kauguru pag. Bundēs, pier. 1947.*¹).

„*Vedriku māju saimnieks (...) sāka stāstīt par apbārtnes senlaikiem. Šeit kādreiz bijusi turīga zeme, kurā valdījis pašu ķēniņš. Pils pagrabi stāvējuši pilni ar naudu. Bagātība pili bijusi savesta kopā no plašas apbārtnes, jo pils bijusi pati vecākā citu starpā. Ķēniņa septiņiem dēļiem arī bijušas katram savas zemes un pils. Ķēniņa septiņas meitas savukārt bijušas izprecētas citiem septiņiem ķēniņiem, un tā nu sanācis, ka tajā visvecākajā pili valdījis vai pats tautas ķēniņš. Šim tak pašam pēc senas rīktes septiņas sievas bijušas. Ja no katras vismaz pa septiņi bērni, tad mazbērns un tālāk sanāk ar vesela tauta.*”

Pēc vienas no ķēniņmeiņām braucis precībās pats krievu cars. Ķēniņš meitu arī apsolījis, bet šī ar kādu citu aizbēgusi uz Vācemi. Cars par to dikti apvainojies un atriebdamies nodedzinājis tautas ķēniņam pili. Pirms tam arī naudas pagrabus iztīrījis.

Augšā kalnā tik gada liepa augusi, ka zari un galotne sniegušās debesīs. Kad ķēniņa pils nodegusi, tad arī liepa nobaltusi.²

Liepas pagasta teritorija apdzīvota jau sen. Par to liecina izrakumi un pētījumi Brasliņu senkapos — akmenskrāvuma kapos — 1938. gadā³.

Pētījumi Brasliņu senkapos 1938. gadā (skats no DR). Pēteris Stepiņa foto no VKPAI arhīva.

Brasliņu senkapi 1938. gadā (skats no Z). Pēteris Stepiņa foto no VKPAI arhīva.

Brasliņu senkapā, vietējas nozīmes arheoloģiskais piemineklis, atrodas pagasta Z malā, Cēsu–Valmieras ceļa kr. pusē, 400 m no *Braslu* mājām⁴, uz neliela paugura. Abs. augst. 64,7 m vjl., rel. augst. Z pusē 3 m. Ārēji nekas neliecina, ka te ir senkapī, jo virsū saauguši lieli koki. Ap 0,5 km uz R ir reljefa vaga ar Salasbērziņu purvu, ko agrāk sauķi par Elles grāvi.

Brasliņu senkapi ir 1.–4. gs. somugru akmens krāvuma senkapī. Atrastas senlietas: cirvji, šķēpu gali, saktas. Akmeņu krāvums ir garš, orientēts ZZR–DDA virzienā, tā platums 5–6 m, garums 8–9 m. Iespējams, ka kapulauks ir nedaudz skarts, rokot ceļmalas grāvi. 1938. gadā senkapus pētījis arheologs Pēteris Stepiņš. *Braslu* saimnieks Osvalds Skrastiņš

¹ Kauguru apkārtnes teikas // <http://www.miegupe.lv>, skatīts 2007.

² Goba A. Akmenim dziļas saknes: ceļi, kas sākas Bitarīnā. — Rīga: Pētergailis, 1995. — 114. lpp.

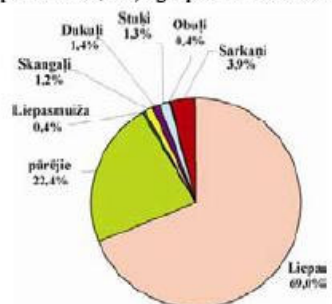
³ Stepiņš P. Savrupatradumi. Laikmeta D₂ // Cēsu sonālā Valsts arhīvs.

⁴ P. Stepiņš 1938. gadā norāda, ka *Brasliņu* mājas tikušas pārdēvētas par *Braslu* mājām. [VKPAI arhīvs.]

IEDZĪVOTĀJI UN APDZĪVOTĀS VIETAS

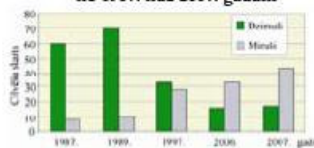
2008. gadā Liepas pagastā ir 3215 iedzīvotāju. Lielākā daļa no tiem dzīvo ciemos — Liepā (69%) un Sarkanos (3,9%). Ap bijušajām muižām, pusmuižām un fermām izveidojušās nelielas māju grupas, kas oficiāli nav atzītas par ciemiem, tomēr saglabā vēsturisko nosaukumu — Liepasmuiža, Skangaļi, Dukuļi, Stuki, Obuļi.

Liepas pagasta iedzīvotāju skaita sadalījums pa ciemiem, māju grupām un viensētām

Pēc tautas skaitīšanas datiem 2000. gadā Liepas pagastā bija 3402 iedzīvotāji (46,4% vīriešu, 53,6% sievietes). Pēdējos gadu desmitos iedzīvotāju skaitam ir tendence samazināties.

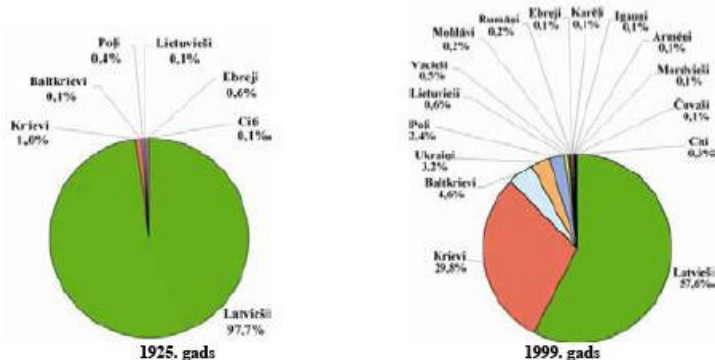
Dzimušo un mirušo skaits no 1987. līdz 2007. gadam

Gads	1987.	1989.	1997.	2006.	2007.
Dzimuši	60	70	32	16	17
Miruši	8	10	28	32	43
Lauktās	30	35	14	17	27

20. gs. 60. gados (pēc Lodes drenu cauruļu rūpnīcas uzcēlšanas) notika krasas izmaiņas iedzīvotāju nacionālajā sastāvā. Ja 1925. gadā Liepas pagastā dzīvoja 1127 latvieši, 11 krievi, 7 ebreji, 5 poļi, 1 baltkrievs, 1 lietuvietis un vēl kāds cits tautietis¹, tad 1999. gadā ir 24 tautības: 1831 latvietis, 947 krievi, 147 baltkrievi, 102 ukraiņi, 77 poļi, 20 lietuvieši, 16 vācieši, 5 moldāvi, 5 rumāņi, 4 ebreji, 3 karēji, 3 igauņi, 3 armēņi, 3 mordvieši, 2 čuvaši un pa vienu tatāru, korejiešu, čigānu, lezģīnu, slovāku, vepsu, zviedru, grieķu un mariešu tautības pārstāvim.²

Liepas pagasta iedzīvotāju nacionālais sastāvs 1925. un 1999. gadā

¹ Otrā tautas skaitīšana Latvijā. — Rīga: Latvijas Statistikas pārvalde, 1925.—1928. — 87. lpp.

² Pēc Liepas pagasta padomes datiem 1999. gada 22. februārī.

CIEMI, MĀJU GRUPAS, BIJUŠĀS MUIŽAS

Dukuļi

Dukuļu muiža (pusmuiža, lopu muiža), agrāk vācu valodā *Duckeln*, *Duckel*, bijusi Liepas muižas pusmuiža, atradusies 2,5 km uz DR no tās, Cēsu–Smiltenes ceļa 1. pusē (ap 300 m no tā). Rauna (u.) tek 1,3 km uz DR, Gauja — 2 km uz ZR. Ap 0,8 km uz R iet Cēsu–Valmieras šoseja un Rīgas–Valgas dzelzceļš. Muiža atradās gleznainā vietā uz reljefa pacēluma Dukuļupītes kr. krastā. Netālu Raunu šķērso augstākais dzelzceļa tilts Latvijā.

Dukuļu muižā audzēti liellopi. Muižas ēku komplekss celts 19. gs. Tagad no tā ir saglabājusies pārvaldnieka akmeņu mūra dzīvojamā māja (tagad *Vēcdukuļi*), kā arī mūra klētis un kūts, kur padomju laikā bija ferma.

Ap bijušo Dukuļu muižu izveidojās māju grupa **Dukuļi**, pie kuras pieder šādas viensētas: *Vēcdukuļi*, *Kalna Dukuļi*, *Dukuļi*, *Pakalni*, *Lidumnieki*, *Krūmiņi*, *Plavīņas*, *Mežotijas*, *Čiekuri*. 2007. gadā tas dzīvoja 44 iedzīvotāji.

Dukuļos ir gateris un netālu izveidota moderna viesu māja „Mežrozes”.

Mellin 1791 Duckeln; Rikera 1839 Duckel; Ortalexikon 129 Duckeln; E 17 *dukuļi*; T75 1927 Dukuļi; VLI 1972 *dukuļi*; S50 Dukuļi; Turlajs, Millipš 1998 Dukuļi; Lpag 2001 Dukuļi; Pag. pad. 2007 Dukuļi.

Dukuļi 2005. gada ortofotokartē.

Dukuļi 2005. gada ortofotokartē. Dukuļi 2005. gada ortofotokartē. Dukuļi 2005. gada ortofotokartē.

Jērciņu pusmuiža

Liepas muižai piederoša lopu muižiņa, kur audzētas aitas (ar to varētu būt saistīts arī nosaukums). Atradusies 1,1 km uz ZR no Liepas muižas, Liepas–Mārsnēnu ceļa 1. pusē. Tagad viensēta **Jērciņi**.

No pusmuižas saglabājusies dzīvojamā ēka un akmeņu mūra kūts.

E 17 *jērciņi*; S50 Jērciņi; Pag. pad. 2007 Jērciņu pusmuiža.

Liepa

Liepa ir Liepas pagasta administratīvais centrs, atrodas 12 km uz ZA no Cēšim, Cēsu–Valmieras šosejas un Rīgas–Valgas dzelzceļa 1. pusē, pie Lodes dzelzceļa stacijas. Līdz Valmierai 18 km. 1,2 km uz D atrodas Liepas muiža (c.). 2008. gadā Liepā dzīvoja 2218 iedzīvotāji¹ jeb gandrīz 65% no kopējā Liepas pagasta iedzīvotāju skaita.

Ciems izvietojies pagasta vidusdaļā, uz plaša pacēluma, ko sauc par Liepas kalnu. Cauri ciemam iet ceļš uz Smiltēni, 1,7 km uz R tek Gauja.

Pirmās Latvijas brīvvalsts laikā Liepā atradās pašvaldība, vecajā Kalnakrogā 1925. gadā tika izbūvēts Tautas nams, tur atradās bibliotēka, aptieka, 1930. gadā atvērta doktorāts. 1935. gadā darbojās krejotava, vējdzirnavas, četras pārtikas preču tirgotavas, linu punkts, bija doktorāts, pasts, telegrāfs.

¹ 1989. gadā bija 2720 iedzīvotāju.

Liepas ielas

Līdz 20. gs. 60. gadiem ielu nosaukumu Liepā nav bijis. Kad sāka darboties Lodes drenu cauruļu rūpnīca, ciems strauji paplašinājās, tika celti daudzstāvu nami. Izveidojusies Liepas centrālā iela, kura nosaukta par Rūpnīcas ielu — to iedzīvotāji ik dienas tieši pa šo ielu mērojuši ceļu uz darbu un mājup.

Rūpnīcas iela un Pāvila Roziša iela

Liepa no putna lidojuma. Attēla centrā redzama Rūpnīcas iela, pa kreisi no tās skolas sporta laukums, aiz tā — universālsveikals; pa labi — daļa no 20. gs. 60. gados celtā strādnieku ciemata un Pāvils Roziša iela. Aiz dzelsoceļa pa kreisi daļēji redzams Liepas māju karjers. Raimonda Renča foto, 2004.

Vēlāk ciemā būvētas aizvien jaunas ēkas, un 20. gs. 80.–90. gados radusies nepieciešamība nopietni pārdomāt, kā saukt pārējās ielas. Nosaukumi ielām nav doti nejauši. „Tas ir ļoti labi, ka ielas nosauktas Latvijā zināmu novadnieku vārdos. Kaut pārsvarā visi mūsu pagastā vadījuši tikai bērniņu un skolas gadus, tomēr varam viņus saukt par savējiem. Ja tik daudz liepēniešu nedzīvotu Pāvila Roziša, Eduarda Veidenbauma, Jāņa Lintera, Jāņa Maižītes un Augusta Jullas ielā, tad vietējie mazāk būtu centušies par šīm personībām ko uzzināt. Tagad jau nācis modē pajautāt, kāpēc dzīvo tieši šāda nosaukuma ielā,“ stāsta Liepas pagasta bibliotēkas vadītāja un novadpētniece Valda Ermane.³ Dzimis liepēnietis ir arī operdziedātājs Pēteris Grāvelis, kuram pagaidām savas ielas nav, bet gan jau Liepā atkal radīsies nepieciešamība pēc jaunās ielas.

³ Kalniņa I. Odsimtu sens sabiedrības krējums. — Druva, 18.09.2007.

Augusta Jullas iela

A. Jullas ielas kopakats. Benitas Saušiņas foto, 2008.

A. Jullas iela 1

A. Jullas iela 2

A. Jullas iela 9

A. Jullas iela 12

A. Jullas iela 13

A. Jullas iela 14

MĀJAS, VIENSĒTAS

Alejas
VLI 1976 alejas.

Atvari
Kādreiz netālu bijusi laivu pārceltuve pār Gauju; 20. gs. vidū mājā dzīvojis pārcēlājs Augusts Reinis.
VLI 1976 atvari.

Apakšstacija

Audzītes
VLI 1976 audzītes.

Apsītes
VLI 1976 apsītes.

Augstkalni
VLI 1976 augstkalni.

Augusti
VLI 1976 augusti.

Ārļas
VLI 1976 ārļas.

Ausmas
VLI 1976 ausmas.

Baižas
Kādreiz netālu bijusi Baižu pārceltuve pār Gauju.
Arķu rev. 1638 Martenn Beise; E 17 baižas; VLI 1976 baižas.

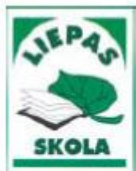

Avotiņi
VLI 1976 avotiņi.

Baloži
VLI 1976 baloži.

LIEPAS SKOLA

Par Liepas pagasta cilvēku tiekšanos pēc gara gaismas liecina skolas vēsture, kurā ir nu jau turpat 150 interesantu un bagātu gadu.

1766. gada februārī notikusi Cēsu draudzes skolu pārbaude. Tās protokolā ir ziņas par muižas skolām. Muižas skolas vai nu jau pastāvo, vai tiekot ierīkotas šādās vietās: Liepas, Lenču, Strīķu, Jūrģa un Palmes muižā. Šīs skolas ierīkojuši muižu īpašnieki, kuri arī dodot vienu no saviem zemniekiem (muižas ļaudīm), kas mācot bērnus. Šāds skolmeistars pa skolas laiku tiekot atsvabināts no muižas darbiem un muiža viņu turklāt apgādājot ar maizi un pārtiku. Minēts, ka **Liepas muižas skola** sākusi darbu 1739. gadā.¹

1766. gada 6. decembrī Liepas muižā mācījušies 53 bērni, no kuriem 26 bijuši „bībelnieki” (tādi, kuri prot lasīt Bībeli), 24 „katķisminieki” un 3 „ābečnieki”. Muižas īpašnieks pavēlējis vēl kādās divās zemnieku mājās ierīkot ābečnieku skolas. Skolotājs ir Anduļu Pēteris, kurš mācot arī rakstīt.²

1778. gada 20. oktobrī Cēsu apriņķa draudžu virspriekšnieks izsūtījis īpašu „skolu cirkulāru”, kurā rakstīts, ka vairākas draudzes negādā par zemnieku bērnu mācīšanu. Viņš atgādinājis muižu īpašniekiem, ka viņu pienākums ir gādāt par skolām. To prasot 1765. gada 18. aprīļa patente un 1774. gada pārbaudes noteikumi. Muižas īpašnieks, kurš neierīkos muižas skolu, sodāms saskaņā ar 1765. gada skolu patenti.

Liepas skolas vēsture dalāma divos posmos. Par pirmo posmu (no 1851. līdz 1861. gadam) dokumentālu ziņu nav, ir uzglabājušies tikai ticiami nostāsti.

Pirmā lasīšanas skola bijusi *Ūdru* mājās. Bērnu pārklaušinātājs bijis mājas saimnieks Vagalis. Līdzīga bērnu pārklaušināšana lasīšanā notikusi *Brasliņos* (tagadējās *Braslās*). Tur bērnus pārklaušinājis Dundurs. Ap 1851. gadu skolu ierīkoja pagastam piederošā Salmiņu kazarmā. Tur 16 līdz 18 gadu veci jaunekļi tika mācīti lasīt, rakstīt un rēķināt. Tāpat viņi tika sagatavoti arī iesvētīšanas mācībai. Skolā strādājis Jānis Skuja, kurš bijis ļoti

¹ Viē A. Is latviešu skolu vēstures. — Rīga: Zvaigzne, 1992.

² Izglītības ministrijas mēnešraksts, 1923, Nr. 9.

stingrs audzinātājs, lietojis rīkstes. Skolēnu skaits bijis 15–20.

1859. gadā muižas īpašnieks Augusts fon Panders daļu muižas zemes pārdeva pagastam. Ar viņa gādību par pagasta līdzekļiem uzcēla skolai piemērotu divstāvu mūra ēku (tagadējais Doktorāts), kuru vēlāk ar izdevīgiem noteikumiem pārdeva pagastam par 1850 rubļiem. Augusts fon Panders vēl no savas puses 10 gadus deva 35 asis malkas gadā.

1861. gada rudenī notika **Liepas pagasta skolas** atklāšana. Garīgo aktu veica toreizējais Cēsu draudzes mācītājs Punšels. Piedalījās arī skolas labvēlis Augusts fon Panders. Līdz ar pagasta skolas atklāšanu sākās otrs posms Liepas skolas vēsturē. Skola Salmiņos tika slēgta.

Pirmais skolotājs jaundibinātajā Liepas pagasta skolā bija Raunas draudzes skolas absolvents Mārsnēnu pagasta Žagatu saimnieka dēls Dāvis Artiņš, kurš skolu vadīja astoņus gadus (1861–1870). Skolēnu skaits skolā bija no 60 līdz 100. Jau 1867. gadā viņš skolā uzsāka bērnu kopēdīšanu (koppaldū). Vēlāk Dāvis Artiņš baumu dēļ tika atlaists. Neraugoties uz to, skolotājs Dāvis Artiņš uzskatāms par celmlauzi skolas labklājības veicināšanā.

Liepas pagasta vietnieku pulka 1867. gada 16. novembra sēdes protokolā lasāms: „(-) No šiem augšminētiem vīriem tapa apspriests par skolas bērnu skolā vadīšanu vai ar savu kultīti jeb tepat uz izvārīšanu ēdiena...” Šajā sēdē vietnieku pulks noteica bērniem mēnesī koggaldam dodamo produktu normu: 4 stopi putrainu, 1 sieks kartupeļu, 2 stopi zirņu, 1 mārciņa aizdara, 3 mārciņas sāls, 5 stopi izraudzētu kāpostu. 1 rublis naudā par visu ziemu, par ko viņi dabū papirus, tinti, gripeli, spalvas, sveces un bleifēderi. Pirmā koggalda saimniece bijusi skolotāja D. Artiņa kundze. Vēlāk bijusi pastāvīga koggalda saimniece — ķēkša Kristīne Ozoliņš. Skolēnu koggaldam savestie produkti kārtības labad glabāti sevīškā lādē, kuras viena atslēga bijusi pie Artiņa kundzes, otra pie ķēkšas. Ķēkšas alga bijusi 1½ pūra rudzu priekš maizes un 5 kapeikas sudrabā no katra bērna.

1871. gada 13. februārī par Liepas pagasta skolas skolotāju D. Artiņa vietā pieņēma J. Cimzes semināra audzēkni Valmieras Jāņa muižas rentnieka dēlu Pēteri Žvīguru. Viņa alga — skolas zeme ar pļāvām, 25 sudraba rubļi, ko maksā skolas kasē muižas īpašnieks Panders, kā arī no katra skolēna 75 sudraba kapeikas. Ja skolotājs pierakstās Liepas

pagastā, viņš tiek atsvabināts no galvasnaudas un dabū par brīvu kurināmo.

Skolotājs Pēteris Žvīgurs strādāja Liepas skolā no 1871. līdz 1899. gadam. Viņš uzskatāms par pirmo Liepas skolotāju ar visplašāko izglītību. Viņš mācīja skolēniem arī vācu un krievu valodu. Skolotājs skolā uzņēmis skolēnus, kuri jau pratuši pietiekami labi lasīt. Tos, kuriem ar lasīšanu vēl neveicās, sūtījis mācīties uz Liepas pagasta *Lečiem* pie mājas saimnieka Kārļa Maizītes. Līdz ar to K. Maizīte uzskatāms par pirmo netiešo skolotāja P. Žvīgura palīgu. Kā palīgskolotāji P. Žvīgura laikā bijuši Pēteris Ruģēns no Valmieras, Pēteris Jaunzems no Liepas *Jaunzemiem*, Aleksandrs Kilters no Liepas *Kalna kroga*, Mārtiņš Ozoliņš no Liepas *Grūiņiem*, Jānis Roze no Liepas *Keviņiem*.

1871. gada rudenī tika iesvētītas ērģeles, kuras skolai bija pagatavojis ērģeļu meistars Jānis Radziņš no Jērcēnu mācītāja muižas par 180 sudraba rubļiem. Ērģeļu samaksai vākti ziedojumi — „mīlestības dāvanas”. Par godu šim notikumam sarīkota teātra izrāde, kuras laikā ievākti 11 rubļi un 55 kapeikas. Vēlāk skolai piederošās ērģeles atņēma Cēsu draudzes mācītājs Punšels, apgalvojot, ka ērģeles neatbilst skolas telpām.

Pēteris Žvīgurs miris 1899. gada 20. decembrī un apglabāts Liepas kapos. Viņš bijis stingrs, bet taisnīgs, iecienīts skolotājs, kaut gan skolas pār-

baudes laikā mācītājs un cara valdības inspektors atzinis, ka skolā nav labs skolas gars un ka skolotājs P. Žvīgurs nemācot pietiekami milēt caru. Pēc Žvīgura nāves ar toreizējā pagasta vecākā Mārča Kieģaļa un skrīvera Pētera Jaunzema gādību tika panākts, ka neliela Žvīgura vietā līdz mācību gada beigām palika viņa jaunākā meita Zelma Žvīgurs ar tēva algu un dienesta zemi.

1900. gada 19. februārī par pirmo skolotāju pieņēma Augustu Zītaru. Palīgskolotāji bija Arnolds Vīgants un Antons Veidens. 1904. gada 19. oktobrī Augusts Zītaris nomira. Jau 21. oktobrī par pirmo skolotāju pieņēma Maksu Puriņu, par otro — Ernestu Rudzīti.

1905. gada revolūcijas laikā Liepas pagasta skola kļuva par strādnieku un zemnieku revolucionārās kustības centru, idejiskie vadītāji bija skolotāji M. Puriņš un E. Rudzītis. Skolotāji piedalījās mūtiņos Liepā ar kvēlām runām. Skolas mācībās notika pārveidojumi, no mācību programmas izņēma ticības mācību, skolēni mācījās revolucionārās dziesmas, lasīja bločiņos pierakstītu Eduarda Veidenbauma dzejoļus.

1905. gada notikumus atcerējusies bijusī audzēkne Zelma Briede. Viņa bijusi augumā garākā skolniece, tādēļ viņai uz muguras piestiprināta cara bilde. Zelma gājusi pa skolas telpām, un skolēni „sītuši caru”, kamēr bilde nokritusi. Līdz ar to cars bijis gāzts.

Liepas skolēni Lielajā Ellītē 1906. gadā. Centrā skolas pārzinis Augusts Lācis. Foto no Liepas bibliotēkas arhīva.

LIEPAS PAGASTA ĢEOGRĀFISKIE NOSAUKUMI

(ALFABĒTISKS RĀDĪTĀJS)

A. Jullas iela, sk. Augusta Jullas iela (Liepā)
Akmentīni, bij. vs. 156
Alejas, vs. 122
Apakšstacija, māja 122
Apālais kalns 17
Apsītes, vs. 122
Atvari, vs. 122
Auduļi, bij. vs. 156
Audzīte, mežs 39
Audzītes, vs. 122
Augstkalni, vs. 122
Augusta Jullas iela (Liepā) 99
Augusti, vs. 123
Ausmas, vs. 123
Austrīni, vs. 110
Avoti, vs. 110
Avotīni, vs. 123
Āpšu pakalni, mežs 39
Ārtiņas, vs. 123
Balžas, vs. 123
Balžu ala 20
Balžu iezis 20
Baki, bij. vs. 156
Baku purvs 42
Baloži, vs. 123
Baltā klints 21
Baltās klintis, sk. Baltā klints
Bērzkalni, vs. 164
Bērzkalniņš, k. 17
Bērzkrogs, bij. krogs 163
Bērznieki, vs. 110
Bērzu krogs, sk. Bērzkrogs, bij. krogs
Bērzukrogs, sk. Bērzkrogs, bij. krogs
Bērzzemnieki, vs. 124
Beverīnas, bij. vs. 156
Bezdelīgas, vs. 124
Bezdzībeņa avota ala 21
Bezdzībeņa avots 10
Birzīte, sk. Vienības birzs
Birzkalni, vs. 124
Birznieki, vs. 124
Birztales, vs. 124
Bokalderi [uo], vs. 124
Brasla, sk. Liekupe, u.
Braslas strauts, sk. Liekupe, u.
Braslas, vs. 125
Braslava, sk. Liekupe, u.

Brasliņa, sk. Liekupe, u.
Brasliņas leja 17
Briežu salas purvs, sk. Pilpu purvs
Buku purvs 42
Burkši, vs. 125
Burkšu ozols 41
Būvmateriālu ražošanas apvienība „Lode”, sk. Akciju sabiedrība „Lode”
Celņu līcis 14
Cekuļi, vs. 125
Cekuļnora, sk. Cekuļu kalns
Cekuļu Ellīte, sk. Rūda alas
Cekuļu kalns 17
Cerīni, vs. 125
Circeņu grava, sk. Dzeņa grava
Cīruļi, vs. 125
Coiva (vāc.), sk. Gauja, u.
Čiekuri, vs. 125
Čiekurkalni, vs. 126
Dārza iela (Liepā) 101
Drākas, vs. 126
Dravnieki, bij. vs. 156
Dravnieki, vs. 126
Duckel (vāc.), sk. Dukuļu muiža
Duckeln (vāc.), sk. Dukuļu muiža
Dukuļi, māju grupa 95
Dukuļi, vs. 126
Dukuļu mutža 95
Dukuļupīte, u. 10
Dundurkrogs, bij. krogs 164
Dundursila akmens, sk. Velna akmens
Dundurstils, mežs 39
Dunduru purvs, sk. Lubīņu purvs
Dzelmes, bij. vs. 156
Dzelzceļa māja 106. km 7. pikets, vs. 126
Dzelzceļa māja 107. km, vs. 127
Dzelzceļa māja 108. km, vs. 127
Dzelzceļa māja 112. km, vs. 127
Dzeņa grava 17
Dzeņa grāvis, sk. Dzeņa grava
Dzeņa grāvis, sk. Grīviņupīte, u.
Dzeņi, vs. 127
Dzeņu grava, sk. Dzeņa grava
Dzērves kalns 17
Dzintari, vs. 127
Eduarda Veldenbauma iela (Liepā) 100
Elcēni, vs. 127

Elcēnu kadiķi 41
Elles grāvis, sk. Salasbērziņu purvs
Elles upīte, sk. Julla, u.
Ellīte, sk. Lielā Ellīte, klints un ala
Ellītes upīte, sk. Julla, u.
Ellītes, vs. 128
Eriņi, sk. Lejas Ozoli, vs.
Ežene, ez. 15
Ērglene, p. 42
Gaigalas, bij. vs. 156
Gauja, u. 10
Gaujmaļi, vs. 128
Goiva (vāc.), sk. Gauja, u.
Gravāni, bij. vs. 156
Gravīņas, vs. 128
Grīviņa, sk. Grīviņupīte, u.
Grīviņi, bij. vs. 156
Grīviņu dzirnavas 165
Grīviņu Dzirnavas, vs. 128
Grīviņu dzirnavezers 15
Grīviņu grants karjers 185
Grīviņu iezis 22
Grīviņu klints, sk. Grīviņu iezis
Grīviņu mežs 40
Grīviņu strauts, sk. Grīviņupīte, u.
Grīviņu upīte, sk. Grīviņupīte, u.
Grīviņupe, sk. Grīviņupīte, u.
Grīviņupīte, u. 11
Guķu atteka 16
Guķu vēris, mežs 40
Irbīšu grāvis, u. 12
Irbīšu priede 41
Irbītes grāvis, sk. Irbīšu grāvis, u.
Irbītes priede, sk. Irbīšu priede
Irbītes, vs. 128
J. Lintera iela, sk. Jāņa Lintera iela (Liepā)
J. Maižiņa iela, sk. Jāņa Maižiņa iela (Liepā)
Jāņa Lintera iela (Liepā) 101
Jāņa Maižiņa iela (Liepā) 100
Jāņakalns, sk. Jāņkalns
Jāņkalni, vs. 132
Jāņkalns, k. 18
Jaunauduļi, vs. 128
Jaunbaki, vs. 129
Jaunbalzēni, vs. 129
Jaunbrauni, vs. 129
Jauncīruļi, vs. 129
Jauncēni, vs. 129
Jaungārdēni, vs. 129
Jaunītes, vs. 130
Jaunkalniņi, vs. 130

Jaunkalniņu grāvis, u. 12
Jaunkaināžu grāvis, sk. Jaunkaināžu grāvis, u.
Jaunkalāči, bij. vs. 156
Jaunķerpi, vs. 130
Jaunķevīni, vs. 130
Jaunķlegāli, bij. vs. 156
Jaunliepas, vs. 130
Jaunozoli, vs. 130
Jaunrenči, bij. vs. 156
Jaunroči, vs. 131
Jaunrozīte, vs. 131
Jaunsilīni, vs. 131
Jaunstagari, sk. Kalna Stagari, vs.
Jaunstipnieki, vs. 131
Jaunstruņķi, vs. 131
Jaunstuķi, vs. 131
Jaunūdiri, vs. 132
Jaunvedriķi, vs. 132
Jaunzemi, vs. 132
Jaunzemu grava 18
Jaunzemu kalns 18
Jaunzemu upīte, sk. Jaunkaināžu grāvis, u.
Jērcīni, vs. 132
Jērcīņu pusmutža 95
Julla, u. 12
Jullas iela, sk. Augusta Jullas iela (Liepā)
Jullas strauts, sk. Julla, u.
Jullas upīte, sk. Julla, u.
Jullas, bij. vs. 156
Kaļņas, vs. 132
Kalāči, vs., muzejs 221
Kalāču ozoli 42
Kalmes, vs. 133
Kalna Balzēni, bij. vs. 156
Kalna Dukuļi, vs. 133
Kalna Dunduri, vs. 133
Kalna Grīviņi, vs. 133
Kalna Kalnaiži, vs. 133
Kalna Lakas, vs. 133
Kalna Lodes, vs. 134
Kalna Penderi, vs. 134
Kalna Pilpi, vs. 134
Kalna Pīnkas, vs. 134
Kalna Rāmlejas, bij. vs. 156
Kalna Sigāti, bij. vs. 156
Kalna Stagari, vs. 134
Kalna Stuķi, vs. 134
Kalna Vagali, vs. 135
Kalna Vedriķi, vs. 135
Kalnakrogs, bij. krogs 164
Kalnāres, vs. 135

